

Algemene gegevens	
PPS-nummer	AF-14108
Titel	Integrale diergezondheid: Leverbot en maagdarmwormen
Topsector en innovatiethema	AgroFood Duurzame Veehouderij
Projectleider (onderzoek)	F. Neijenhuis (WLR), Jan Paul Wagenaar (LBI)
PPS-coördinator (namens private partij)	De Natuurweide
Contactpersoon overheid	Mark de Bode
Status (lopend of afgerond)	Lopend
Type onderzoek (F, T of V)	T Toegepast
Werkelijke startdatum	1 september 2013
Werkelijke einddatum	31 december 2016
Korte omschrijving inhoud	Infecties met leverbot en/of maagdarmwormen en bestrijding en/of behandeling van deze besmettingen zijn in toenemende mate een knelpunt in de diergezondheid van grazende (of vers gras gevoerde) herkauwers. Probleem bij vooral de lacterende dieren is dat zij ook niet meer mogen worden behandeld tegen leverbot (alleen onder cascadereregeling). De besmettingscyclus is complex, de mogelijkheden ten aanzien van inzet van geneesmiddelen zijn dus beperkt en resistentie tegen inzetbare geneesmiddelen groeit. In dit project wordt de beschikbare kennis uit literatuur en praktijk (ervaringskennis), relevant voor het tegengaan van leverbot en maagdarmwormen bij melkvee, in kaart gebracht en wordt een instrument ontwikkeld om routes van leverbotbesmettingen binnen een bedrijf breed te kunnen beoordelen (HACCP) en worden alternatieve maatregelen uitgetest.

Highlights
<p>In 2015 is in drie verschillende tijdschriften aandacht geschonken aan dit project.</p> <p>In een bijeenkomst met veehouders in juni op VIC Zegveld zijn de uitkomsten rondom leverbot tot nu toe besproken. Op drie bedrijven uit die groep is een bedrijfsspecifieke leverbotaanpak inclusief maatregelen afgesproken en deze worden nu toegepast. Op één bedrijf worden loopeenden ingezet op percelen waarvan de greppels gefreesd zijn, een ander bedrijf gaat in deze stalperiode een kruidenmiddel voeren aan fasciola ei-uitscheidende dieren om hun weerstand te verhogen en heeft het melkvee ontwijkend geweid, en op een derde bedrijf is een vergelijkspreek uitgevoerd met het wel en niet zomerfrozen van de greppels. In 2016 wordt geëvalueerd wat de toegepaste maatregelen hebben bijgedragen aan het voorkomen of verminderen van een leverbotbesmetting.</p> <p>In 2015 is ook gestart met het op basis van het ontwikkelde instrument vergelijken van koppels van wel en niet met leverbot besmette bedrijven die, zoveel mogelijk, in een zelfde polder zijn gevestigd. Vijf koppels zijn in 2015 bezocht. In 2016 worden meer koppels bezocht en gaan we op zoek naar verschillen tussen de bedrijven binnen een koppel die verantwoordelijk kunnen zijn voor het verschil in leverbotstatus.</p>

Een enquête is uitgezet onder biologische melkveehouders (en geitenhouders) om meer inzicht te krijgen in de managementmaatregelen die (kunnen) worden genomen ter preventie en behandeling van leverbot- en maagdarmwormbesmetting en de monitoringsmethoden.

Opgeleverde producten

Artikelen in vakbladen

- V-focus juni 2015: Leverbot in kaart gebracht. P27-29.
www.louisbolk.org/downloads/3047.pdf
- Ekoland maart 2015: Leverbot in kaart gebracht: Leverbotinfecties herkennen, genezen en voorkomen. P24-25. www.louisbolk.org/downloads/3085.pdf
- Natuurweidekrant juli 2015: Leverbotproject. P2-3.
www.denatuurweide.nl/index.php/natuurweidekrant/42-natuurweidekrant-juli-2015/file

Bijeenkomst met veehouders op VIC Zegveld juni 2015